

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ile İsveç Kırallığı Hükûmeti arasında akid ve imza edilmiş olan ticaret ve kliring itilâfnameleri ve merbutları olan protokol ve mektubların tasdiki hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı : 22/IV/1938 - Sayı : 3889)

No.
3363

Kabul tarihi
13 - IV - 1938

BİRİNCİ MADDE — 31 ilk kânun 1937 tarihinde Türkiye Cümhuriyeti Hükûmetile İsveç Kırallığı Hükûmeti arasında akid ve imza edilmiş olan ticaret ve kliring itilâfnameleri ve merbutları olan protokol ve mektublar, 1 ikinci kânun 1938 tarihinden muteber olmak üzere tasdik olunmuştur.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun tatbikına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

19 nisan 1938

TÜRKİYE VE İSVEÇ ARASINDA TİCARET İTİLÂFI

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmetile İsveç Hükûmeti Kıralliyesi müteakabil memleketleri arasındaki mübadelâtı ticariyeyi takviye ve inkişaf ettirmek arzusu ile müteahhis olarak atideki hususları karar laştırmışlardır.

Madde — 1

İsveç menşeli ve mevriddi olub merbut birinci listede tadad olunan müstahsalât Türkiyeye serbestçe ve kezalik merbut ikinci listede gösterilenler de mahdud olarak kabul olunacaklardır. İsveç ihracatı fazla olarak Türkiyede cari olan umumî idhalât rejiminden istifade edeceklerdir.

Madde — 2

Türk menşe ve mevriddi olan müstahsalât hiç bir kontenjan tedbirine tâbi olmaksızın İsveç dahil olacaklardır. Bu sistemde tadilât vukuunda işbu itilâf ahkâmı bilitiflâf ahvali cedideye intibak ettirilecektir.

Madde — 3

İşbu itilâf ahkâmına tevfikan vukua gelen mübadelâtın tediyatı bu gün imza olunan kliring itilâf şeraiti dairesinde icra kılınacaktır.

Madde — 4

Her iki memlekete idhal olunan Türk ve İsveç emtiası menşe şahadetnameleri bitişik nümuneye göre tanzim olunacaktır. Bu şahadetnamelerin B. kısmı mevriddi gümrükleri tarafından damgalanarak bunlar marifetile tediyatı yapacak olan müesseseye iade edilecektir.

Clearing kontoret ile Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası bu gün imza olunan Türkiye - İsveç

kliring itilâfının beşinci maddesinde derpiş olunan tediye ihbarnamelerini raptederek bu şhadetnamelerin damgalı kısımlarını mümkün olduğu kadar kısa bir müddet içinde müteakibilen birbirine gönderileceklerdir. Zikrolunan menşe şhadetnameleri her iki memleket salâhiyettar makamâtı tarafından verilecektir.

Madde — 5

İşbu itilâf 1 son kânun 1938 tarihinden itibaren bir senelik bir müddet için akdedilmiştir. Cari devrenin inkızasından üç ay evvel ihbar edilmediği takdirde zmnen aynı devreler için temdid olunabilecektir.

Ankarada iki nüsha olarak 31 ilk kânun 1937 tarihinde tanzim edilmiştir.

Dr. T. R. Aras

W. Winther

Liste : I

İsveç menşe ve mevriddi olup aşağıdaki pozisyonlara giren İsveç emtiası Türkiyeye bir gûna takyidat ve tahdidata tâbi olmaksızın idhal olunacaktır.

Tarife No.	Tarife No.
66 a.	558 a,b
89	563
327 a.	564
328 a.	565
330 a.	570 b,d
332	598
342 a,b	618
390 b	619
444	633
481 c,x)	648 a,b
488 a,b	649 d
505	651 x)
517	652 x)
520 a,b	656 x)
523 a 1,2	657 x)
524	658 x)
528 a,b	659 x)
529 b	660 x)
534	661
538 a,b,c,d,e,f	662
539 a,b,c,d,e,f	663
544 a	664
551 b	665
552 b	666 x)
555 a,b	667 b
557 a,b	709 a

x) Yukarıda tadad olunan ve tarifinin 481, c, 651, 652, 656, 657, 658, 659, 660, ve 666 numara-

larına dahil olan emtianın memlekete idhalâtı, memleketin sanayileşmesine hadım alât mevzubahs oldukça Türkiye İktisad vekâletinden evvele müsaade istihsaline mütevakıftır Memleketin sanayileşmesine hadım olmayıp aynı pozisyonlara giren diğer mevad hassaten tayin olunan B. listesine ilâve olunacaktır.

Bu listede işaret olunan emtianın idhali tahdidinden istisna olunarak İsveç sefaretinden talep vuku buldukça ve Millî İktisad vekâletinin muvafakatile tedricen ihzar ve tevsi olunacaktır.

Liste : II

Kontenjante edilmiş İsveç emtiası

Türk tarife No.	Senelik konten- jan Kg.	Türk tarife No.	Senelik konten- jan Kg.
106 b,c	5.000	341 c	80.000
231	8 000	447 a	60 000
306 a	12 000	b	10.000
324 a	85 000	529 c	70.000
b	85 000	532 c	400.000
c	360 000	533	10 000
331	6.000	541 a	130.000
337	6.000	b,c	20 000

A. Kısmı

Menşe şahadetnamesi

No.	Mürsil	Mürselileyh
İsim	İkametgâh	İsim
İkametgâh	Sokak	İkametgâh
Sokak		Sokak

Malın nevi :

Ambalâj tarzı

Koli adedi

Marka No.

Sıkleti

} Gayri safi . . . . . Kg.
} Safi . . . . . Kg.

Kıymeti :

Sevk yolu :

Yukarıda gösterilen emtianın . . . . menşe ve mevrıdılı olduğu ve bu şahadetnamenin 31 ilk kânun 1937 tarihli Türkiye - İsveç ticaret itilâfı ahkâmına tevfikân ita kıldığı tasdik olunur.

B. Kısmı

Menşe şahadetnamesi

No.

Yukarıdaki formülün aynı

Bu kısım A. kısmındaki numaranın aynini ihtiva edecek, gümrükler tarafından damgalanacak ve tediyatın icra edileceği bankaya ibraz edilmek üzere idhalâtçıya iade edilecektir.

TÜRKİYE İLE İSVEÇ ARASINDA KLİRİNG İTİLÂFNAMESİ

İki memleket arasındaki tediyatın tesviyesini kolaylaştırmak üzere, Türkiye Cümhuriyeti Hükûmetile İsveç Kırallığı Hükûmeti atideik hususatı kararlaştırmışlardır :

Madde — 1

Türkiye ile İsveç arasında emtia mübadeâtından mütevellid tediyat aşağıdaki maddelerde münderiğ kaideler ve şekillere tevfikan ifa olunacaktır.

Madde — 2

Menşe ve mevridi Türkiye olub İsveçe idhal edilecek olan emtia mübadeâtından mütevellid her ticarî matlub, borcu teşkil eden meblâğın Clearingkontoret'e veznedarlık vazifesini ifa eden Sveriges Riksbank'a, tediyesi suretile tesviye olunacaktır.

Clearingkontoret, tahsil olunan mebaliği Türkiye Cümhuriyet merkez bankası namına İsveç kuruunu ile muharrer olarak açacağı faizsiz bir hesabı camia matlub kaydedecektir.

Madde — 3

Türkiyeye idhal edilecek olan İsveç emtiası mübayaatından mütevellid her ticarî matlub, borcu teşkil eden meblâğın Türkiye Cümhuriyet merkez bankasına tediyesi suretile tesviye olunacaktır.

Türkiye Cümhuriyet merkez bankası, tahsil olunan mebaliği Clearingkontoret namına İsveç kuruunu ile muharrer olarak açacağı faizsiz bir hesabı camia matlub kaydedecektir.

Madde — 4

İsveç kuruonlarının Türk lirasına ve Türk liralalarının İsveç kuruonuna tahvili, Türkiye Cümhuriyet merkez bankasının malûm bulunan son alış ve satış rayiçleri üzerinden yapılacaktır.

Faturaların İsveç kuruunu ile veyahud Türk lirası ile muharrer olmaması halinde tahsilât, mevzu-bahs dövizin malûm bulunan son Londra rayiçleri üzerinden, İsveç kuruonuna tahvilinden sonra yapılacaktır.

Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası, kendi alış ve satış rayiçlerinde vukubulacak her hangi bir tahavvülden Sveriges Riksbank'ı telgrafla haberdar edecektir.

Madde — 5

Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası ile Clearingkontoret, kendilerine yapılacak tediyattan birbirini mümkün olan süratle haberdar eyleyeceklerdir. Her tahsil ihbarnamesi alâkadar satırıya tediyat yapabilmesi için lâzımgelen tarih ve menşe meşruhatını muhtevi olacaktır.

Hak sahiblerine yapılacak tediyat, İsveçteki ihracatçılara Clearingkontoret, ve Türkiyedeki ihra-

catçılara Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası marifetile icra olunacaktır. Bu tediyat, evvelki fıkrada derpiş olunan tediyatın tarihleri sırasile ve yukarıda mezkûr emmi hesablardaki mevcudatın hududu dahilinde ita edilecektir.

Madde — 6

İki memleket arasındaki ticarî mübadelâttan mütevellid olub İsveç ihracatçılarının Türkiyedeki mümessillerine borçlu buldukları masraf ve komisyonlar ile türk ihracatçılarının İsveçteki mümessillerine borçlu buldukları masraf ve komisyonlar kliring tarikile tesviye olunacaktır.

Şu kadar ki, her iki müessese, bu gibi mebalığın nevi ve ciheti istimaline ve hakikaten yukarıda zikri geçen masraf ve komisyonların mukabilini teşkil edib etmediğini tedkik ve murakabe eylemek hakkını muhafaza ederler.

Madde — 7

Ihracatçıları işbu itilâfnamede musarrah olan şeklile kliring usulünü istimale mecbur kılmak üzere her Hükûmet kendisine terettüb eden tedabirilâzimeyi ittihaz eyleyecektir.

Madde— 8

Clearingkontoret hesabına Sveriges Riskbank'a tediye olunacak bilcümle meblâğın yüzde 25 i, Sveriges Riskbank nezdinde isveç krunu ile muharrer hususî bir hesaba kendiliğinden geçirilecek ve Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasının serbestçe emrine âmade tutulacaktır.

Madde — 9

Tütün ve krom müstesna Türk menşeli mallar İsveç menşeli mallardan Türkiyeye idhalleri serbest olanlarla hiç bir tahdide tâbi olmadan ve idhalleri kontenjante olmuş olanlarla bunlar için mevcut kontenjanlar dahilinde hususî takas mevzuunu teşkil edebileceklerdir.

İşbu anlaşmanın meriyete giriş tarihinde Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasında hesaba geçirilmiş olan veya işbu anlaşmanın meriyette bulunduğu esnada tahassül edecek olan İsveç alacakları krom ve tütün müstesna diğer Türk menşeli malların İsveç'e idhali suretile tarih sırasına tâbi tutulmadan tasfiye olunabileceklerdir.

İşbu anlaşmanın meriyette bulunduğu sırada başlanılmış olub meriyetten çıktığı anda henüz hitama ermemiş olan hususî takas muamelâtı mezkûr anlaşmanın hükümleri dahilinde ve meriyetten kalkış tarihinden itibaren 6 aylık bir müddet zarfında hitama erdirileceklerdir.

Bu maddede derpiş edilmiş olan muamelât her iki memlekette meri nizamata tâbi olacaklardır.

Madde — 10

İşbu itilâfname 1 son kânun 1938 tarihinden itibaren bir senelik bir müddet için akdedilmiştir. Cari bulunan devrenin inkızasından üç ay evvel ihbar vaki olmadıkça, itilâfname müsavi müddetli devrelerle zmnen temdid olunabilecektir.

İşbu itilâfnamenin inkızasında diğer memleket nezdinde alacaklı bir bakıyesi kalacak olan memleketin idhalâtçıları, mezkûr bakiyeye tekabül eden matlubatın tamamen itfasına kadar idhalâtları bedellerini bu itilâfname hükümlerine tevfikan tediye devam edeceklerdir. Keza, işbu itilâfname mu-teber olduğu müddetçe ve feshinden evvel krediye idhal edilmiş olacak emtia esmanının da kliring hesabına tediyesine devam olunacaktır.

Ankarada 31 ilk kânun 1937 tarihinde iki nüsha olarak tanzim olunmuştur.

Dr. T. R. Aras   *W. Winther*

PROTOKOL

Ticaret ve kliring anlaşmalarını imza ederken Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ile İsveç Kralığı Hükûmeti aşağıdaki hususatı kararlaştırmışlardır.

Bugünkü tarihle imzalanmış olan ticaret anlaşması ahkâmına tevfikân Türkiyeye idhalleri kabul edilmiş olup ilişik listede muharrer tarife numaralarına giren İsveç menşeli emtia bedelleri ancak 1 600 000 lira ve her madde grubu için listede muharrer hadler nisbetinde kliring yolu ile tesviye edilebileceklerdir.

Yukarıda zikredilmiş olan ticaret anlaşması ahkâmı mucibince Türkiyeye idhalleri kabul edilmiş olan İsveç menşeli emtiadan balâda mezkûr hadleri tecavüz eden emtia bedelleri kliring anlaşmasının 9 ncu maddesinde derpiş edilmiş olduğu şekilde hususî takas yolu ile tesviye edilecektir.

Bununla beraber yukarıda mezkûr ticaret anlaşması hükümlerine göre Türkiyeye idhalleri kabul edilmiş olan yünlüler, pamuklular, yün ve pamuk iplikler ve kenevir mensucat ancak Türkiye menşeli yün ve pamuk ile hususî takas mevzuunu teşkil edebilirler.

İşbu protokolün meriyete girişinden evvel idhal edilmiş olan emtia bedellerinin kliring hesabına yatırılmasına devam edilecektir.

Ankarada 31 ilk kânun 1937 tarihinde iki nüsha olarak tanzim kılınmıştır.

Dr. T. R. Aras

W. Winther

Kontenjante emtia listesi

Türk tarife No.		Senelik kontenjan T. Lirası
72-80	Deri	88 000
282-306	Ağaç, kömür, tahta ve tahta işleri	44 000
323-363	Kâğıd ve kâğıddan eşya	[**] 105 600
440-449	Kauçuk ve kauçuk eşya	44 000
492-515	Camlar	35 200
516-553	Her cinsten demir ve çelik	260 000
554-568	Bakır ve halitaları	[**] 123 200
613-634	Teknik ve basarî alât, alât parçaları ve diğer aletler	35 200
648-666	Makineler	700 000
710-805	Kimyevî ve tıbbî mevad	35 200
	[*] Diğer emtia	129 600

[*] « Diğer emtia kategorisine » hasrolunmuş olan 129 600 liralık miktardan bir defaya ve yalnız ilk senelik müddete mahsus olmak üzere mahsub edilecek olan 60 000 Türk liralık bir kontenjan pamuklu, yünlü, yün ve pamuk iplik ve kenevir mensucat idhalâtına hasredilmiştir.

[**] Hükûmetin 1 mart 1938 numara 6/749 tezkeresile vaki taleb üzerine tashih edilmiştir.

3 - III - 1938 Hariciye encümeni kâtibi

Kastamonu

Ş. İlden

Ankara : 31 ilk kânun 1937

Bay Elçi,

Bu günkü tarihle imza olunan Türkiye - İsveç kliring itilâfnamesinin 4 ncü maddesine atfen ve zati âliniz tarafından vaki talebe binaen, faturaların İsveç kuru veya Türk lirası ile muharrer olmaması halinde İsveçde yapılacak tahsilât, mevzuabâhs dövizin Stockholm'de bankalarea malûm bulunan son rayicler üzerinden İsveç kuruuna tahvilinden sonra yapılacağını ve şu kadar ki bu rayicler Londra rayiclerine müstenid olduğu ve rayic tahavvülâtı da normal hudud dahilinde kaldığı müddetce icra olunabileceğini teyid ile kesbi şeref eylerim.

İhtiramat .....

Ekshelâns,

Bay O. W. Winther

İsveç Elçisi

Dr. T. R. Aras

31 ilk kânun 1937

Bay Vekil,

Bugünkü tarihle bana maali aşağıda mezkûr mektubu göndermek lûtfunda buldunuz.

«Bugünkü tarihle imza olunan Türkiye - İsveç kliring itilâfnamesinin 4 ncü maddesine atfen, ve zatiâliniz tarafından vaki talebe binaen, faturaların İsveç kuru veya Türk lirası ile muharrer olmaması halinde İsveçde yapılacak tahsilât, mevzuabâhs dövizin Stockholm'de banka'area malûm bulunan son rayicler üzerinden İsveç kuruuna tahvilinden sonra yapılacağını, ve şu kadar ki bu rayicler Londra rayiclerine müstenid olduğu ve rayic tahavvülâtı da normal hudud dahilinde kaldığı müddetce icra olunabileceğini teyid ile kesbi şeref eylerim.

İhtiramat....»

Hükümetim namına sened ittihaz ettiğim bu mektubun vürudunu bildirmekle kesbi şeref eylerim.

Ekselâns,

Dr. Tevfik Rüştü Aras

T. C. Hariciye vekili

O. W. Winther

Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası

: 14 - IV - 1938 ve 1/937

Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası

: 19 - IV - 1938 ve 4/275

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları

Cild Sayfa

: 22 140

24 6,22:23,71,72,72,76:79